63ste Jaargang No. 5252 DAGBLAD Woensdag 29 October 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire f 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden f 2.50, buitenland f 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs f1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao. Directeur F. J. M. Wijnekus, Hoofdredacteur Ad. Versney. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba, San Nicolas, G. D. Hofstee. Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Credietbank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

Ramadier verdedigt zijn beleid

Churchill wil vrije handel

Rusland zoekt uitstel voor Koreaanse quaestie

Voor de Nationale Assemblee hield gisteren minister-president Ramadier zijn eerste grote politieke rede na de gemeenteraadsverkiezingen. Alle toegangen tot de gebouwen waren door de politie afgezet. De gallerijen waren stampvol. Aan de rede van Ramadier hing het lot van zijn cabinet. Ramadier sprak als volgt: Het land ziet moeilijke weken voor zich en onze toekomst staat op het spel. Er zijn gunstige en on-



PAUL RAMADIER
houdt je mond.

gunstige kanten aan de nationale economische toestand. Sedert Maart is de industriële productie boven het vooroorlogs niveau gestegen en ook de landbouw steeg boven het peil van 1939. Het monetaire probleem is echter moeilijk.

De algemene loonsverhoging van 11% in Juli ll. bracht een verhoging van industriële goederen met zich mede van 40 tot 50%. Nieuwe loonsverhogingen zouden zeer gevaarlijk zijn en nieuwe prijsverhogingen ten gevolge hebben. Wij hebben zo juist de spoorwegarbeiders een belangrijke loonsverhoging toegestaan, maar zij weten, dat wij niet verder kunnen gaan.

In zake de lonen moeten wij rekening houden met de inflatie.

Het eerste gedeelte van de toespraak van Ramadier werd in ijzige stilte aangehoord. Ramadier vervolgde: de regering zal alles doen om te trachten de zwarte markt uit te roeien en de prijzen te verlagen. Tot dit doel heeft de regering grote voorraden gekweekt o.a. 25000 bevroren vlees en een millioen ton aardappelen.

Wij moeten uit al onze krachten gaan exporteren. De internationale handel is onmogelijk zonder solidariteit tussen de Europese landen. De regering werkt zodanig, dat het Marshallplan moge medehelpen de afscheidingen tussen de Europese landen te verminderen. Indien het Marshallplan niet in voldoende mate wordt uitgevoerd dan zal er een crisis ontstaan, die met geen enkele hulp meer te bestrijden is. In dat geval zou meer dan de helft van het brood, van de textiel en van de steenkool ontbreken. Onze gehele industrie zou gedwongen worden te sluiten.

De passage van Ramadier betreffende het Marshallplan werd herhaaldelijk door geschreeuw onderbroken van neen, neen. Het 'neen' riepen de communisten, terwijl de rest van het Parlement applaudiseerde. Hierop gaf Ramadier de volgende politieke uiteenzetting. De economische inspanning van het land eist een zeker politiek klimaat. Het allereerst moet eenieder een vrijwillige tucht beoefenen. Geen partij of groep mag doeleinden nastreven, die vreemd zijn aan het land. Er zijn vele stakingen geweest en ik hoop, dat zij nu daarmede zullen ophouden, maar indien zij toch plaats hebben, dan moeten zij in geen geval een soort van aanval zijn op de Republiek.

Er zijn mensen, die het land in twee partijen willen verdelen. Ik waarschuw ulieden, dat dit alleen kan eindigen in een economische chaos en in een burgeroorlog. Wij moeten vechten voor de eenheid van Frankrijk. Indien ons de strijd wordt opgelegd, dan zullen we die aanvaarden. Een nieuwe partij bestaat er nu en wij zullen binnen een paar dagen haar parlementaire kracht kennen. Misschien zullen wij op een of andere dag ingelicht worden over haar politiek. Wij weten dat zij een leider heeft.

Hier hield Ramadier even op en voegde er toen met kalmen stem aan toe: Jeanne d'Arc trachtte nooit de leider van een partij te zijn. Zij had te veel verstand.

Ramadier klaagde de caesaristen aan, die hij beschuldigde als vijanden van de Republiek. Hij verklaarde, dat het grootste deel van De Gaulles' succes in de grote steden ontstond door de stemmen der vrouwen en hij vroeg zich af hoevele vrouwen beschikken over een emotionele geschiktheid.

Ramadier beschuldigde De Gaulle van het opwekken van politieke koorts in het land en daarbij ondermijning van de nationale tucht. Gelooft gij, dat er nationale solidariteit mogelijk is in een land, dat in zichzelf verdeeld is. Wij zullen de Republiek verdedigen tegen economische wanorde en tegen alle politieke aanvallen. Wij willen dit doen zolang wij uw vertrouwen bezitten.

Toen Ramadier geëindigd had, viel de secretaris van de communistische partij Jacques Duclos de regering en de Volkspartij van De Gaulle aan.

Hij zeide, dat het vernieuwde kabinet van Ramadier slechts de oude was met dezelfde oude politiek. Zich kerende naar de minister-president riep hij uit: gij wenste een beslissende slag toe te brengen aan de communistische partij. Gij wildet de dank verwerven van Washington door uw meesters het certificaat te brengen van het Franse communisme. Maar gij zult het nooit krijgen hoe ook de dollarpotentaat u de bevelen geeft. Bij deze woorden sprong Ramadier op, terwijl zijn witte baard op en neer zwaaide en riep: wij ontvingen van niemand bevelen. Geen enkele macht kan ons bevelen geven met uitzondering van de Nationale Vergadering. Deze woorden werden door allen behalve de communisten uitbundig toegejuicht; Duclos vervolgde hierop: de politiek van de Amerikaanse trusts komt tot uitdrukking bij het anti-communisme.

Duclos werd hierbij opnieuw onderbroken toen vele afgevaardigden riepen: Petkov, Petkov. De hartstochten in de vergadering stegen snel en de communistische spreker werd herhaaldelijk onderbroken door geschreeuw van de rechtervleugel. Duclos zette echter door en verklaarde: de communistische partij behield haar positie als de eerste partij in Frankrijk. De Gaulle en zijn Amerikaanse meesters moeten zich dit goed voor ogen stellen. Hij vervolgde Marshall trekt een wissel op de toekomst van Frankrijk. De minister van Buitenlandse Zaken George idault viel hem hier in de rede en riep dat is niet waar.

Het Amerikaanse imperialisme, aldus Duclos, wil de gehele wereld overheersen. Hier werd hij weder onderbroken, doordat de afgevaardigden in koor met de deksels van hun lessenaars begonnen te klappen. Ramadier sprong weder op en riep: het is niet mogelijk een spreker te laten verklaren, dat de regering onze belangen aan een vreemd land verkocht heeft. Het is niet mogelijk een spreker te laten zeggen, dat een bevriende Republiek ambities ten aanzien van ons koestert. U hebt geen recht zulke verklaringen zonder bewijs af te leggen. Ik eis van u, dat gij bewijzen brengt. Brengt bewijzen of anders houdt je mond. Duclos antwoordde: ik was slechts zuiver bezig mijn bezorgdheid te formuleren en dat is mijn recht. Hij ging weer over tot de aanval en beschuldigde de regering ervan, dat zij zelfs overweegt de controle op het Franse genationaliseerde spoorwegen aan de Verenigde Staten te geven als zakelijk onderpand. Deze opmerking werd door de minister van Vervoer onderbroken, die riep: deze gemeenheid, die je hier herhaalt, is uitgevonden door l'Humanité, het communistisch orgaan.

Duclos vervolgde: Ramadier en De Gaulle willen het vertrouwen van de mannen van Wallstreet verdienen. Ramadier neemt zekere Amerikaanse verlangens als orders aan. Een verschrikkelijk lawaai brak uit in de Vergadering, toen Duclos het rechtse lid André Mutter er van beschuldigde, dat hij door de gestapo uit het Duitse concentratiekamp bevrijd was. Mutter sprong van zijn zetel op en rende naar het spreekgestoelte, maar bijstaanders grepen hem voordat hij Duclos kon bereiken. Het centrum van de Kamer vulde zich spoedig met een massa, die dreigende woorden schreeuwden naar de rechtsen en De Gaullisten, terwijl Herriot onafgebroken en hard met de hamer sloeg om de orde te herstellen. Na een rel van vijftien minuten keerden de afgevaardigden naar hun zetels terug en Duclos veranderde zijn verklaring ten aanzien van den heer Mutter aldus, dat de heer Mutter bevrijd werd uit een Duits concentratiekamp en ik zal niet zeggen door wien.

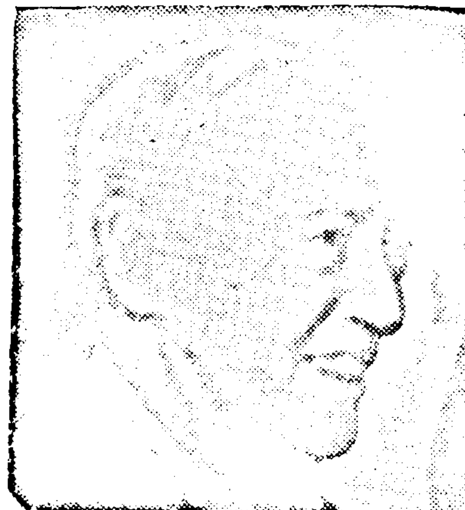
RAMADIER HEEFT EEN GOEDE KANS.

De partijgroeperingen in de Nationale Franse regering riepen bijeenkomsten bijeen om hun houding te bepalen voor of tegen de coalitie-regering van de socialistische minister-president Ramadier. De vertrouwensstemming zal morgen of Vrijdag gehouden worden. De regering van Ramadier toonde zich vastbesloten om de communistische druk te weerstaan toen de politie een straatgevecht leverde om te beletten, dat ongeveer 35.000 demonstranten een anti-Sovjet bijeenkomst zouden molesteren. Het aantal gewonden steeg tot 300, waarbij ook politiemannen. Politieke waarnemers voorspelden een goede overwinning voor Ramadier, wanneer er gestemd wordt. De socialisten, de radicaal-socialisten en de Volksrepublikeinen, waaruit Ramadiers kabinet is samengesteld, hebben de meerderheid in de Nationale Vergadering, alhoewel verschillende leden volgelingen van De Gaulle zijn geworden.

DE FOUT IN FRANKRIJK.

Montgomery aansprakelijk voor duizenden geallieerde slachtoffers?

Te New York werd gisteren een uittreksel uit het oorlogsjournaal van wijlen Generaal



GEORGES PATTON
als ik vrij was geweest.

George Patton Jr. gepubliceerd. In dit journaal becritiseerde de commandant van het derde Noordamerikaanse leger in Europa tijdens de oorlog, de Britse veldmaarschalk Montgomery en richtte ook enige critiek aan het adres van de hoofdofficieren van het Noordamerikaans leger.

George Patton was van mening, dat de oorlog in Europa van kortere duur had kunnen zijn, waarbij tevens duizenden levens gespaard hadd enkunnen worden.

De uittreksels uit het journaal van Patton verschenen in de „Saturday Evening Post" onder de titel van „Nagelaten Werken". Hierin schreef George Patton, vertellend over zijn tocht van Augustus 1944, toen hij met het derde leger door Frankrijk op weg was naar Verdun, dat hij met zijn leger in tien dagen de Rijn had kunnen oversteken, ware het niet dat een verandering in de strategie van het Hoger Commando aangebracht werd op aandringen van Maarschalk Montgomery.

Patton schreef letterlijk: „Volgens mijn opinie was dit een fout van beslissende betekenis."

Over ditzelfde onderwerp schreef George Patton nadat de vijandelijkheden in Duitsland reeds beëindigd waren: „Ik voel, dat indien men mij de vrije hand had gegeven, de oorlog veel vlugger zou zijn afgelopen en veel meer levens zouden zijn gespaard."

DE KOREAANSE QUAESTIE.

Rusland deed een beroep op de Uno om de terugtrekking van alle Russische en Noordamerikaanse troepen uit Korea te bevelen tegen het einde van Januari as. Gromyko eiste, dat het politieke comité het nieuwe Sovjet-voorstel voorrang zou verlenen boven het Amerikaanse voorstel, omdat dit het meest radicale was. Hij drong er ook op aan, dat het comité vertegenwoordigers van het Koreaanse volk uit zou nodigen om deel te nemen aan het lopend debat over de Koreaanse quaestie.

Wij bedoelen goede vertegenwoordigers, gekozen door het echte Koreaanse volk zowel uit de Noordelijke als uit de Zuidelijke zone en niet zuiver personen, die door een buitenlandse mogendheid zijn aangesteld.

Dulles van de Verenigde Staten beschuldigde Rusland ervan te trachten alle Koreanen uit te sluiten van de besprekingen voor de gezamenlijke Russisch-Amerikaanse commissie, uitgezonderd die welke lid zijn van het Democratische Volksfront. Het voorstel der Verenigde Staten houdt in, dat men op 17 October verkiezingen in Korea zal houden en daarna zal de nieuwe Koreaanse regering tezamen met de Verenigde Staten en Rusland maatregelen treffen voor een spoedige en volledige terugtrekking der Russische en Noordamerikaanse troepen.

Dulles verklaarde, dat de onmiddellijke terugtrekking der troepen, zoals Rusland reeds tevoren aan de Verenigde Staten voorstelde, Korea geheel en al zonder een krachtdadige regering zou laten. Dulles verzette zich ook tegen de Russische eis, dat gekozen vertegenwoordigers van het Koreaanse volk uitgenodigd zullen worden om deel te nemen aan het debat. Hij zeide, dat het voorstel van Rusland onnodig is en klaarblijkelijk alleen bedoeld was om tijd te winnen en misschien wel om deze quaestie niet meer tijdens deze zitting van de Algemene Vergadering behandeld te krijgen.

ACTIE DER BOERENPARTIJ AANSTAANDE.

Een leider van de Poolse Boerenpartij te Londen zeide, dat Stanislaw Mikolajczyk Stockholm bereikte na zijn vlucht uit Polen. Er is nog geen verder bericht, wat Mikolajczyk zal doen, maar de Polen in ballingschap zijn van mening, dat hij zal trachten Engeland of de Verenigde Staten te bereiken. Na zijn aankomst zijn de verbannen leiders van de Boerenpartijen, die over verschillende Europese landen verspreid zijn, van plan een uitgebreide actie tegen het communisme te beginnen. De leiders van de Boerenpartijen van Joegoslavië, Roemenië, Bulgarije, Tsjechoslowakije en Polen kwamen gedurende het weekeinde in het geheim bijeen om een actie op touw te zetten tegen het informatiebureau te Belgrado.

MANIU WORDT GEOORDEELD.

De gerechtszitting betreffende de zaak van Dr. Juliu Maniu en 18 andere leiders van de Roemeense Nationale Boerenpartij is heden te Boekarest begonnen. De zitting wordt gehouden in de militaire academie, die door Koning Carol in 1936 gebouwd werd. Het wordt gehouden voor een militaire rechtbank, omdat sommige beklaagden officieren van het Roemeense leger zijn. De beschuldigingen zijn tot dusver nog niet bekend gemaakt. De rechtbank riep 59 getuigen op en de verdediging 134. Er bestaat in Roemenië geen doodstraf maar wel levenslange gevangenisstraf. Maniu, die opgaf, dat hij 75 jaar, was, trad het eerst binnen. Hij leek iets bleek en zenuwachtig.

DISCUSSIES UITGESTELD.

Het Politiek Comité van de Uno, aldus seinde Philip Clark uit Lake Success, had de suggestie van de Braziliaanse Delegaat Joao Carlos Muziz aangenomen. Dit voorstel behelsde het uitstellen der besprekingen over een herziening van het Italiaans vredesverdrag en het overgaan tot de quaestie Korea.

De Latijns-Amerikaanse delegaties hadden in een besloten vergadering van gisteravond een resolutie aangenomen om deze besprekingen uit te stellen. Zowel Rusland, de Slavische staten als Ethiopië zijn fel tegen een herziening van het vredesverdrag van Italië.

Welingelichte bronnen meldden, dat er enige onenigheid bestond onder de Latijns-Amerikaanse landen, omtrent het vredesverdrag van Italië. De delegaties wachtten nu tot zij een accoord bereiken, alvorens deze quaestie in het politiek comité van de Uno te behandelen.

EEN VRIJE PERS.

In een toespraak voor het Sociale Comité van de Uno zegde Enrique Corominas van Argentinië de volle steun toe aan de Franse resolutie, die ten doel heeft gezamenlijke maatregelen te treffen tegen valse en tendentieuse berichten om de goede betrekkingen tussen de Staten te schaden.

Corominas becritiseerde de perscampagne, waarbij de edelmoedige verlangens van Argentinië door de wereldpers werden misvormd en vertroebeld. Argentinië aanvaardt deze strijd tegen schande en onrechtvaardigheid.

Corominas prees de doctrinaire pers tegen de fabriekspers en hij herinnerde het journalisme van de handel eraan, dat de waarheid even fundamenteel is voor de wereld als lucht is voor het menselijk leven. Hij deed een beroep op de journalisten om zich te wijden aan de wereldvrede en als eerste grondslag te nemen het bijbels gebod: gij zult niet liegen.

Corominas zeide: „Ik wens niet dat de pers gecensureerd wordt. De pers moet vrij zijn, maar verantwoordelijkheidsbesef hebben. Ik ben het eens met Mevrouw Roosevelt waar zij zegt, dat de pers vrij moet zijn. Ik zou er echter aan toe willen voegen, dat de pers vrij moet zijn om de waarheid te spreken."

MIKOLAJCZYK AANSPRAKELIJK GESTELD.

In een commentaar op de geheimzinnige verdwijning van Stanislaw Mikolajczyk, stelde een gouvernements orgaan hem aansprakelijk voor de huidige ondragelijke levenstoestanden in Polen. Het blad schreef dat de schrale oogst van 1946 te wijten was aan het feit dat Mikolajczyk minister van landbouw was en ook vanwege de voortdurende droogte. Ook deed dit orgaan melding van de ondergrondse actie tegen de regering. Mikolajczyk was reeds in 1944 met een actie begonnen te Warschau tegen de Duitsers.

Deze actie, die op een mislukking was uitgelopen, had één kwart millioen Polen het leven gekost. Het blad schreef de schuld van de onderdrukking der Polen in het buitenland toe aan de houding van Mikolajczyk.

het nieuws van vandaag

Terwijl een menigte van ongeveer 30.000 communisten zich verzamelde op de Place de l'Etoile, om een anticommunistische bijeenkomst te verstoren, hield minister-president Ramadier zijn rede in de Nationale Vergadering, waarin hij zowel de partijgangers van De Gaulle als de communisten niet spaarde. Tegen het einde van de vergadering stegen de hartstochten tot een kookpunt en Herriot, de voorzitter, bereikte niet veel met zijn hamer. Ramadier schoot zelf verschillende keren zwaar uit zijn slof en uit zijn baard bij de beschuldigingen, die de communist Duclos tegen de regering uitte. Het was een tumult van je welste.

Op straat werd de toestand echter hachelijker. De communisten riepen: de Sovjets zijn overal en zij zongen de Internationale. Zij trachtten de politie over te halen met hen mede te doen in de bestorming van het gebouw. Toen dit echter tevergeefs was, begonnen zij te sarren. Tenslotte verbraken zij het vierdubbele cordon van de politieafzetting. Dit was het sein voor de politie om op te treden. De houten barricade werd afgebroken en de communisten bevochten met stukken hout de politie. Het lukte de menigte op te rukken tot de afzetting van grote politietrucks. Daar aangekomen nam de politie het initiatief en met knuppels sloeg men de menigte uit elkaar. Na de strijd werden door beide partijen de gewonden weggebracht.

Churchill deed zijn poging om de Labourregering omver te werpen. Hij zeide o.a. dat het nationalisatieprogram van de regering gefaald heeft en hij drong er op aan, dat Engeland de Verenigde Staten moet volgen in het opzijde zetten van de prijscontrole als een middel tot economisch herstel. Valse theoriën leiden de natie in een steeds donkerder laan. Churchill deed een beroep op de regering om terug te keren tot de vrije handel. Morrison antwoordde Churchill direct en noemde diens rede afschuwelijk reactionair. ....

De voorstellen van Churchill, zo zeide hij, leiden tot economische anarchie. Morrison was van mening, dat vrije handel leidt tot aanhoudende depressie en crises. Aldus was het in het Engelse Parlement ook al geen pais en vree.

Corominas van Argentinië sprak schone woorden over de vrije pers en deed een beroep op de journalisten om hun pen in dienst te stellen van de zaak des vredes. Hij drong er op aan, dat de waarheid gediend zal worden. Dat kan mijn buurjongetje natuurlijk ook zeggen, maar tegenwoordig weet het grootste gedeelte van de mensheid niet meer wat waarheid is. In de grijze oudheid sukkelde men al met dit probleem, maar nu is het veel erger. Vroeger wist men bij het zien van een welvoorziene tafel van vette kippen en sappige roastbeef, dat dit een waarheidsgetrouw beeld was van een krachtige maaltijd. Tegenwoordig slikt men twee pilleties en de kracht daarvan is groter dan die van drie hanen en 10 biefstukken. Maar de waarheid van eeuwen is zoek bij die pilleties. Door redenering is het allemaal voor elkaar te krijgen, maar geef mij maar die welvoorziene tafel.

ONS KONINKRIJK

BESPREKINGEN MET INDONESISCHE LEIDERS VERTRAAGD.

Gisterenochtend kwam de commissie voor goede diensten voor de zesde maal bijeen, waarna de traditie getrouw een communiqué uitgegeven werd. Hierin wordt gezegd, dat de commissie heden naar Djokjakarta zal vliegen om te confereren met de Republikeinse regering. Deze besprekingen zullen hoofdzakelijk gewijd worden aan de vraag, waar de plaats zal zijn waar men de definitieve besprekingen zal houden. Gani en Tamzil vergezellen de commissie.

Gani acht dat de neutrale plaats van bijeenkomst niet ver verwijderd zal zijn van Indonesië, in dit verband wordt Singapore genoemd, dat het meest geschikt geacht wordt voor de besprekingen van de Nederlands-Indonesische delegaties.

Inmiddels heeft de luitenant-generaal van de Indonesische troepen een boodschap gericht tot de voorzitter van de driemogendheden-commissie, waarin hij verklaarde dat de Republiek iedere verantwoordelijkheid voor uitstel der besprekingen van de hand wees.

Over de veranderingen in het Republikeins kabinet, kon de A.N.P. correspondent geen nader nieuws meer vernemen. Deze veranderingen zouden betreffen opname van Masjoemi.

TWEE JAAR VOOR NADJAMOEDDIN.

Tegen de halfbroeder van Nadjamoeddin is twee jaar gevangenisstraf geëist, wegens het aannemen van steekpenningen. De verdediger vroeg vrijspraak, de uitspraak zal op 5 November volgen. De onderzoekingen naar de gedragingen van Nadjamoeddin, die wens corruptie ontslagen werd, zal nog wel enige tijd in beslag nemen.

ONDERSCHEIDINGEN. HOGE

Op de Nederlandse Ambassade te Washington vond een plechtigheid plaats, waarbij minister Van Kleffens onderscheidingen uitreikte aan vooraanstaande officieren van het Amerikaans leger en de vloot.

Tot Ridder in het Groot Kruis van Oranje Nassau met de zwaarden werden gedecoreerd de vlootadmiraal Leahy, Generaal Harold Arnold en Admiraal Harold R. R. Stark.

WILBUR L. MORRISON,

de vice-president van de P.A.A. en het hoofd van de Zuidamerikaanse afdeling.

Tot Groot Officier in de orde van Oranje Nassau met de zwaarden werd o.a. gedecoreerd Admiraal E. Ingersoll.

Generaal Hoyt S. Vandenberg, onderchef van de staf van de Amerikaanse Luchtmacht en Generaal Majoor John T. Lewis, bevelhebber van het tweede Amerikaans leger.

In zijn woorden, welke Van Kleffens tot de gedecoreerden sprak, releveerde hij dat deze officieren allen hadden bijgedragen om de vrede te bereiken.

Ook de admiraals King en Nimitz zullen gedecoreerd worden, doch door omstandigheden konden zij niet aanwezig zijn. Admiraal King lag ziek te bed, terwijl Admiraal Nimitz op dienstreis was.

„STAAKT HET VUREN" IN DE VEILIGHEIDSRAAD.

De afgevaardigde van India zeide in de Veiligheidsraad verantwoordelijk te stellen voor het voortzetten van wat hij noemde, een oorlog in Indië. De order „Staakt het vuren" is niet nageleefd, aldus de afgevaardigde en hij hoopte dat de Veiligheidsraad maatregelen zou treffen om er op toe te zien, dat deze order ook inderdaad nageleefd wordt. Zelfs eiste hij, dat de Nederlandse troepen zullen teruggetrokken worden achter de demarcatielijnen.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN:

C.P.I.M.

Woensdag, 29 October.

Telegram Afdeling: tel. 307 na 23 uur A. R. Th. Henze, tel. 462.

Personeel Afdeling: W. Lambij, Mauritslaan 15, tel. 525.

Materialen Afdeling: P. Berends, Julianadorp 10 (oud), tel. 720.

C.S.M.

Rederij: H. Poot, tel. 570.

Scheepsagentschap: 8 — 23 Office, tel. 458 — 551; 23 — 8 J. H. Allebé, tel. 288.

Dok Afdeling: W. J. v.d. Heydt tel. 706.

AGENDA

BIOSCOPEN:

WEST-END: „Under Texas Skies", 7 uur.

„The Phantom Rider" 9 uur.

ROXY: „The Lodger" 7 en 9 uur.

CINELANDIA: „Romance Musical" 8 uur.

WIT GELE KRUIS: De dienst van wijkverpleging wordt tot en met 2 November as. waargenomen door Zuster Poils, Rustoord, Groot Kwartier, telefoon 5172.

APOTHEKEN: De avonddiensten tot en met 31 October as. worden waargenomen door: Botica Juliana (Punda-, Julianaplein 6, tel. 2400 en Botica del Pueblo (Otrabanda), Bredestraat 82, tel. 2218.

CUROM:

Woensdag: 18.30 Muziek voor de kinderen; 18.50 Dinermuziek; 19.20 Uitzending in het Papiafent; 19.35 Latijns-Amerikaanse muziek, ons aangeboden door de firma La Bonanza; 20.00 Nieuws; 20.15 Volksmelodieën; 20.30 Estrellas del Caribe; 21.30 De wereld schrijft; 21.35 Zuidamerikaanse muziek, ons aangeboden door de firma Hurtado; 21.55 Nieuws.

Donderdag: 12.05 Lunchmuziek; 12.30 Nieuws; 12.45 15 minuten met Percy Faith.

SCHEEPSBERICHTEN.

28 October.

Triton van Aruba; Lord Glaneby naar Engeland; Santa Paula van New York; Manto van La Guayra; Delft van Cristobal; Triton naar Maracaibo; Kralendijk naar Bonaire; Santa Paula naar La Guayra.

Nieuws van Overal

CHURCHILL OP OORLOGSPAD!

Tom Williams seint uit Londen dat Winston Churchill in zijn vierde poging om de regering omver te werpen met een motie in het Parlement, verklaard had, dat de socialisatie van de grond industrieën op een mislukking was uitgelopen en dat het Engeland verzwakt had in een tijd van nationale crisis.

Churchill deelde het Lagerhuis mede dat de nationalisatie bewezen had een mislukking te zijn. Duur voedsel, dure kolen nog duurder transport, hadden onze concurrerende macht in de buitenlandse handel verzwakt. Hij wees op het conservatief amendement, dat ingediend werd voor de opening van het Parlement en waarin de regering haar wetgevend program voor het komend seizoen bekend maakte.

Churchill viel de regering aan, dat zij verzuimd had voordeel te trekken uit de verkoop aan het eind van het jaar. Hij zeide: „Nu nodigt de regering ons uit haar te volgen in een donkere nauwe tunnel, aan welks einde en misschien geen daglicht schijnt. De plannen, die de regering momenteel beraamt om de economische crisis te boven te komen, kunnen geen doorgaan vinden of zullen althans nutteloos zijn. Zij hebben onze drijfveer kapot gemaakt, en zolang wij er geen nieuwe voor in de plaats krijgen, kan ons horloge niet werken.

Voorts wordt nog melding gemaakt dat Winston Churchill een beroep had gedaan op de regering om het voorbeeld van Amerika te volgen, inzake de opheffing van de prijscontrole en van de socialisatie plannen af te zien, daar deze de reconstructie van de nationale economie tegen te houden. Hij vroeg zich af wat Amerika op de been had gehouden en vond het antwoord in het feit dat de Amerikaanse productie nu 50 percent hoger is dan in 1939. Churchill begreep ook best dat voor de president van Amerika het een harde beslissing was, om de prijscontrole op te heffen, doch de noodzaak en het algemeen belang had hem hiertoe gedwongen.

De Inkomsten en Uitgaven van Aruba

In antwoord op de brief van 14 Augustus jl. heeft de Gouverneur de eer Uw College te melden, dat hij Uw medelid, de Heer Eman, op diens verzoek, heeft medegedeeld:

„quote Gevraagde cijfers zijn 1942 ruim 7 komma 1943 ruim acht komma 1944 negen en half komma 1945 bij elf en 1946 elf en half millioen stop unquote".

De ontvangsten van Aruba over de jaren 1942 tot en met 1946 zijn inderdaad ongeveer f 47.000.000.—, terwijl de uitgaven voor Aruba, **voor zover op Aruba gedaan**, over genoemd tijdvak ongeveer f 17.000.000.— beliepen.

Om echter een nauwkeuriger overzicht te verkrijgen van de verhouding tussen de ontvangsten en de uitgaven van Aruba, moet aan dit bedrag van f 17.000.000 nog aanzienlijk toegevoegd worden. Op Curaçao worden immers, gelijk Uw Staten reeds terecht opmerkten, vele uitgaven voor Aruba gedaan. De gehele schutterij van Aruba wordt op Curaçao betaald, evenzo de aankoop distillatieinrichting, de aankoop materieel voor de diverse diensten, terwijl ook de bouw van nieuwe werken en kampementen op Aruba voor een deel op Curaçao werden betaald. Over genoemd vijf jarig tijdvak werd in totaal ongeveer een bedrag van f 8.000.000.— voor Aruba op Curaçao uitgegeven.

Zoals de Heer Ondervoorzitter van de Staten verder juist opmerkt in bovenaangehaalde brief, zijn er ook nog vele uitgaven op Curaçao gedaan, die deels op Aruba moeten drukken. Onder deze gezamenlijke lasten van het gehele staatsdeel, die op Curaçao werden verrekend, kunnen o.m. worden gerangschikt: de diverse vrijwillige bijdragen aan het Rijk inkomsten van oorlogvoering en heropbouw, de interneringskosten, de uitkeringen aan het Pensioenfonds, de stortingen in het bouwfonds en het Algemeen Reservefonds, de vergoedingen aan het buitenland voor doorzending van telegrammen en brieven enz. De gezamenlijke lasten hebben over 1942 t/m 1946 Curaçao ruim f 20.000.000.— gekost. Het aandeel van Aruba in de gezamenlijke lasten mag zeker op 40% worden gesteld.

Nog dient er rekening mede gehouden te worden, dat practisch alle Gouvernements-kantoren op Curaçao voor een niet te onderschatten deel direct en indirect ook voor Aruba werken, alleen reeds de directe bureaukosten voor deze diensten hebben in meergenoemde vijf jaar ongeveer f 3.750.000.— bedragen.

Resumerende kom ik tot het volgende overzicht:

Ontvangsten: Aruba over de jaren 1942 t/m 1946	f 47.000.000
Uitgaven: Aruba over de jaren 1942 t/m 1946:	
op Aruba uitgegeven 1942/1946...	f 17.000.000
op Aruba uitgegeven in het 1e halfjaar 1947 ten laste van 1946	f 1.500.000
voor Aruba op Curaçao betaalde uitgaven over 1942/1946	f 8.000.000
Nog op Curaçao en Aruba te dorne uitgaven in 1947, welke ten laste van 1946 komen (materiaal telefoon, havenaanleg, distillatieinrichting, kampementen enz.) Raming	f 500.000
Aandeel in gezamenlijke lasten: 40% van f 20.000.000	f 8.000.000
Aandeel in Cur. personeels- en bureaukosten 40% van f 3.750.000	f 1.500.000
Totaal ongeveer	f 36.500.000

De Gouverneur wijst er uitdrukkelijk op, dat zelfs deze berekening nog zeer globaal is; een splitsing van uitgaven over een zo verweven geheel als de gebiedsdelen van dit Staatsdeel zou vormen, die werkelijk exact is, kan niet zonder tijdrovende moeite geschieden. Het wil de Gouverneur voorkomen, dat elke voorstelling op grond van de bekende cijfers een niet geheel juist beeld tonen zou. Aruba draagt ongetwijfeld de laatste jaren meer bij in de gezamenlijke huishouding, maar ook de nominale bedragen dienen, alleen reeds door de waardeverandering van het geld zorgvuldig gehanteerd als men vergelijkingen over een enigszins langere periode trekken wil. Een zuiverder, athans de werkelijkheid meer benaderend beeld, zou vermoedelijk verkregen worden, als de decentralisatie enige jaren gewerkt heeft.

De Gouverneur kan aan de hier geboden cijfers geen concrete waarde toekennen, daar de administratie tot dusver niet op verstrekking van het gevraagde is ingericht en de cijfers dus slechts een gedeeltelijk juist, wijl subjectief beeld vertonen.

De door Uw Staten gevraagde overzichten van de ontvangen en uitgaven van het eiland Aruba gaan hierbij.

Overzicht van **op Aruba** gedane uitgaven van 1942 af tot en met **31 December 1946.**

Ten laste der Curaçaose Begroting:

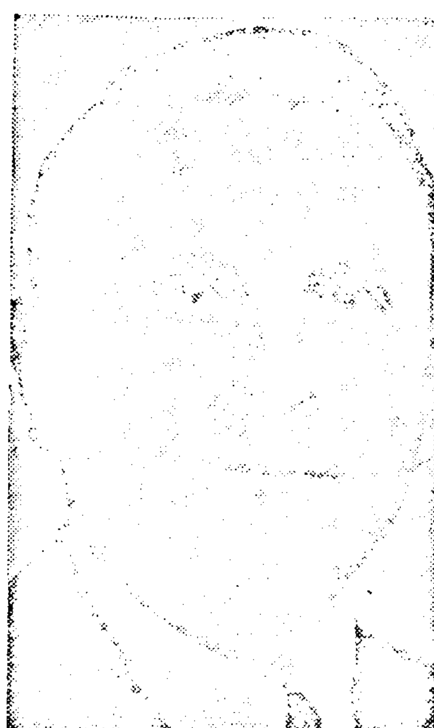
1942	2.769.762.01
1943	2.762.296.72
1944	3.436.640.40
1945	3.955.614.48
1946	3.825.023.09
Totaal:	16.749.340.70

Overzicht van de **op Aruba** gedane ontvangsten over de jaren **1942 tot en met 1946.**

1942	7.035.635.13⁵
1943	8.331.544.42⁵
1944	9.506.074.67
1945	10.783.479.30
1946	11.482.029.25⁵
	47.138.762.82⁵

P.A.A. was jarig

Gisteren vierde de wereldorganisatie van de Pan American Airways haar 20-jarig bestaan en op alle vluchten aten de passagiers van de verjaardagstaart. Er was reden tot verheugenis. In 20 jaren tijds wist d P.A.A. zich op te werken tot een wereldomspannende maatschappij. Juan T. Trippe wist in 1927 van de regering der Verenigde Staten een contract te krijgen voor een



JUAN T. TRIPPE
van de P.A.A.

Zijn droom werd werkelijkheid. luchtlijn tussen Key West en Havana en toen werd de maatschappij geboren.

De P.A.A. werd een wereldorganisatie, die in de 20 jaren van haar bestaan meer dan 7.000.000 passagiers vervoerde van alle landaarden. Het personeel der maatschappij bestaat uit 25.000 man.

De geschiedenis van de P.A.A. is er een van stoere arbeid door wilskrachtige mannen verricht, dikwijls onder de meest moeilijke omstandigheden. Het hoogtepunt van haar werkzaamheden bereikte de P.A.A. dit jaar, toen zij een vliegdienst rondom-de-wereld begon. Dit was de droom van Trippe in zijn jongensjaren. Wilskracht en gezamenlijke arbeid van mannen, die wisten wat zij wilden, schiepen in twintig jaren dit meesterwerk van organisatie.

De firma S. E. L. Maduro & Sons, die agenten zijn van de P.A.A. op Curaçao, moge zich verheugen in de bloei van deze onderneming, die ook voor dit land van zo grote betekenis is.

Startverbod voor gemotoriseerde Clerus in Parijs.

De geestelijken van het Parijse diocees, die minder uit sportiviteit dan wel uit harde noodzaak, een paar maal per dag hun motorfiets aantrappen en met zwaar gerucht van knalpotten door hun eindeloze diocesen stuiven, zijn op een onverbiddelijk stopbord gestoten. De aartsbisschop van Parijs, Kardinaal Suhard, in dit geval de chef der clericale verkeerspolitie (als we ons deze uitdrukking mogen permitteren), heeft hun namelijk zo juist het gebruik van deze knallende vehikels verboden „vanwege de ernstige ongevallen, die de laatste tijd zijn voorgekomen."

Deze reactie van de Kardinaal is te begrijpen, als men weet, dat de Kerk in Frankrijk met een ontzaglijk tekort aan geestelijken te kampen heeft. Telde het land in 1935 nog 47.015 priesters, zo is dit aantal in 1947 tot rond 38.000 geslonken. Liefst 13.000 parochies missen op het ogenblik een herder. Waar Parijs, ook wat verkeersongevallen aangaat, de eerste stad van Frankrijk is, hoopt de Kardinaal met zijn decreet de offers, die de Franse clerus aan het verkeer brengt, tot een minimum terug te brengen.

De rest van het land zal echter zijn „gemotoriseerde clerus" mogen behouden. De gevaren zijn er minder groot dan in de hoofdstad, terwijl de noodzaak van een snelle verplaatsing er dringender is. De dertienduizend parochies-zonder-priester zouden lelijk in de knel komen, wanneer niet iedere Zondag de „zwarte brigade" klaar stond om per motorfiets, maar ook per auto of per fiets, en zelfs te voet de afgelegen en onbestierde kerken te bedienen.

Een blad sprak onlangs van de wekelijkse „Kerkencourse" van de Franse geestelijkheid. Nauwelijks hebben deze onvermoeide zieleherders ergens de H. Mis gelezen, of ze haasten zich hun radiator bij te vullen, een band op te pompen of, voor het geval dat ze tot een nog niet gemotoriseerde eenheid van het clericale behoren, hun schoenen aan een sportief onderzoek te onderwerpen. Er zijn er onder, die per dag tot zeven altaren bedienen.

De directeur van het Werk der Roepingen, abbé Mandin, stelt ook de materiële moeilijkheden voor het tekort aan priesters aansprakelijk. Het Parijse diocees — de staat geeft zijn priesters na tien dienstjaren een uitkering van vijfduizend francs per maand, terwijl het levensminimum ca 8000 francs vordert. Sommige andere diocesen kunnen niet meer dan 1000 francs betalen, zodat het op het platteland hier heel gewoon is, wanneer de „curie" op doordeweekse dagen schoenen lapt of wekkers repareert. Dezelfde abbé Mandin constateert overigens dat de grootste helft van de Franse clerus de zestig al gepasseerd is. Heeft kardinaal Suhard misschien ook dáárom het motorrijden in Parijs verboden?

Wie gelukkig niet onder dit episcopaal verbod valt, dat is het zustertje — „la bonne soeur" zeggen de Parijzenaars — die iedere morgen over de boulevard Montparnasse stuift. Want het decreet geldt niet voor nonnetjes en bovendien is zij niet gemotoriseerd, maar bestuurt ze met knallende zweep een snelle sjees, waarin ze de dagelijkse gasten van haar klooster aan het station afhaalt. Sportief Parijs kan haar blijven toejuichen.



DE DEVIEZENQUAESTIE.

1.500.000 dollars voor duur der besprekingen.

Zijne Excellentie de Gouverneur, Dr. P. A. Kasteel, heeft nader gesein, dat de Nederlandse Regering voor de duur der besprekingen met de British Treasury 1.500.000 dollars ter convertering voor Curaçao ter beschikking kan stellen. Dit bericht houdt dus een verbetering in op de eertijds verstrekte mededeling, waarbij sprake was dat dit bedrag voorlopig eens per twee maanden zou worden verstrekt.

Is dit nu een gedeeltelijke terugkoming op de mededeling van 21 October jl., waarbij een voorlopig accoord was bereikt en gedurende twee maanden een bedrag van 1.500.000 dollars per maand beschikbaar zou worden gesteld, totdat een definitieve regeling tot stand zou komen?

Of is dit bij de aanvang der besprekingen reeds bedoeld?

STATENLID BEEDIGD.

Naar wij vernemen is de heer J. E. Irausquin gisteren door de wnd. Gouverneur, Dr. C. Suthoff, beëdigd. De heer Irausquin is het afgetreden Statenlid Mr. Henriquez opgevolgd. Wij wensen hem veel succes in zijn nieuwe functie.

LEZING PIET BAKKER.

Hedenavond om 8.15 uur zal de bekende journalist van „Elseviers Weekblad", Piet Bakker, een lezing houden in de Sociedad Bolivariana te Aruba. Het onderwerp van de lezing zal zijn: „Wij en het water".





GETROUWD

Waldo R. Lobato

met

Ina N Bughbondungsing

Curacao, 29 - 10 - '47

P.A.A. en de vooruitgang van het moderne vliegtuig gingen samen op. Hierboven wordt dit duidelijk gedemonstreerd. 1) Drie-motorige Fokker, waarmede de eerste vluchten van de Pan-American werden gedaan. 2) Douglas DC-3, twee motorige machine, vor 21 passagiers, welke in 1937 werd ingevoerd. 3) Moderne Douglas DC-4, een van de nieuwste van Pan Americans na-oorlogse Clippers. 4) Boeing 307's, eerste viermotorige landvliegtuig, in 1940 in gebruik genomen. 5) Sikorsky S-40 eerste viermotorige vliegboot door P.A.A. in 1931 gebruikt. 6) Sikorsky S-42, vliegboot voor 32 passagiers, in dienst genomen in 1934.

Hess: „Aanzienlijk abnormaal"

Sluier rond vertrouwensman van Hitler opgelicht

Toen Rudolf Hess in de nacht van de 10e Mei 1941 neerdaalde boven Schotland, schiep hij een der voornaamste psychologische problemen van de oorlog. Enigszins verrast door dit plotselinge, door haar zeker niet verwachte voorval, had de Duitse propaganda-machine enkele dagen nodig om verklaringen uit te geven, die spraken van „geestelijke afwijkingen" en „hallucinaties". Dit was een van de weinige malen, dat zij de waarheid sprak. Drie weken na de aankomst van Hess stelde de legerarts, die hem behandelde (bij de landing was zijn enkel beschadigd) „snelle verslechtering van de geestelijke toestand van de patiënt vast en beval een psychiatrisch onderzoek aan.

De resultaten van dit onderzoek zijn onlangs gepubliceerd in een boek getiteld „The case of Rudolf Hess", geschreven door acht psychiaters, belast met toezicht op Hess van 1941 af tot zijn vonnis in 1946, aldus „De Maasbode".

Doktoren geven gewoonlijk geen bijzonderheden uit hun praktijk over levende patiënten en ook psychiaters hebben daartegen bezwaren, maar in dit geval werd van de regel afgeweken, omdat men het gewenst achtte de wereld op de hoogte te stellen van de „aanzienlijke abnormaliteit" van een man, die een verantwoordelijke functie bekleedde in een grote natie.

Der doktoren taak werd van den beginne af bemoeilijkt door de twee volgende factoren:

1. Daar Hess een gevangene was, die waardevolle politieke en militaire inlichtingen kon verschaffen, moest hij vriendelijk behandeld worden.

2. Hess had niet om hun advies verzocht en was derhalve niet bereid evenveel medewerking te verlenen als een normale psychiatrische patiënt bij het geven van uitgebreide persoonlijke inlichtingen.

Daarbij was hij zeer achterdochtig. Gedurende zijn verblijf in Groot Britannië leefde bij hem de overtuiging, dat pogingen in het werk werden gesteld om hem te vergiftigen. Voordat hij met zijn bewakers at, zou hij bijvoorbeeld plotseling zijn bord met eten omruilen met dat van een der anderen. En toch zag hij er ook weer niets in zijn ontbijt aan te leen te gebruiken zonder derge lijke beveiligingen. Hij was e ook van overtuigd dat men o zettelijk geruchten rondstrooi om hem angst aan te jagen.

Hiervoor had Hess een typsc nazistische verklaring. Hij zet graag het denkbeeld van zich a dat zij, die hem gevangen hielden misdadigers waren, die genoegen schepten in zijn kwelling. Minder graag ontdeed hij zich van de gedachte, dat zij krankzinnig waren. Er bleef slechts één verklaring over: de Joden. Hij schreef hun een mysterieuze macht toe, waardoor zij in staat waren ieder die zij wilden te hypnotiseren. Dit veroorzaakte de psychiaters geen problemen. Een van hen schreef: „Het toonbeeld is overbekend aan de arts van een zenuwgestient: nl. de angstige vervolgingswaanzin in een verstikte geest, beinvloed door de steeds verder grijpende vangarmen van zijn waanvoorstellingen".

De psychiaters zien de oorzaak hiervan in de structuur van de Duitse familie en ofschoon Hess werd geboren in Alexandrië (Egypte), was de afkomst van zijn familie typisch Pruisisch. Zijn vader was een welgesteld koopman, die zijn kinderen met straffe hand lejdde. Rudolf, zijn twee zusters en zijn broer durfden slechts vrolijk te spelen, wanneer hun vader uit was. In Hess ontwikkelde zich hierdoor een conflict van het tegelijkertijd beminnen en haten van het vaderlijk gezag. Dit conflict nam spoedig duidelijker vormen aan gedurende zijn opvoeding. Na zes jaar de Duitse school in Alexandrië bezocht te hebben, ging hij intern op een school in Godesberg aan de Rijn. Hij wilde wis- en natuurkunde studeren, maar zijn vader stond er op, dat hij koopman werd. Rudolf moest een handelsschool in Zwitserland bezoeken en werd daarna leerling in Hamburg.

Er was tevens het probleem van Hess' verbondenheid aan zijn moeder. Hij volgde haar in blind geloof in occulte studies en natuurlijke geneesmiddelen (toen hij landde, was hij beladen met een massa „remedies" tegen bijna iedere voorkomende ziekte) Dit gevoel jegens zijn moeder werd onderdrukt en veroorzaakte zijn eigen conflict.

Toen de eerste wereldoorlog uitbrak, meldde Hess zich prompt als vrijwilliger. Hij vocht aan het Westelijk front (waar hij tweemaal gewond werd- en had juist zijn training in het luchtvaartcorps achter de rug, toen de oorlog eindigde. In 1918 was hij lid van een anti-semietische groep in München en werd daar in 1919 opnieuw gewond tijdens een gevecht met enige sociaaldemocraten.

Hess verwelkomde de oorlog als een gelegenheid om het vernederende en geestdodende werk van het onaangename en weinig heldhaftige baantje, dat zijn vader hem opgedrongen had, los te laten.

Voor Hess als een eenzame, beteugelde, werkloze ex-officier kwam de nieuwe nationaal-socialistische beweging als een gave uit de hemel. Zij verschafte hem eensdeels de gelegenheid een heroische rol te spelen en bovendien de kans zich te onderwerpen aan een nieuw hoog vaderlijk gezag. Toen de partij nog steeds streed, trad zijn heroische rol op de voorgrond. Toen de nazies aan de macht waren was zijn rol „de meer vrouwelijke van het trouw terzijde staan van Hitler".

Echter zijn positie was niet eenvoudig. Enige nazie-leiders verachtten hem o.a. wegens zijn geloof in sterrenwichelaars. Daar de misdaden der Nazies in aantal steeds toenamen, stimuleerden zij Hess' latente schuldgevoel. Een groeiend bewustzijn van isolatie kan zijn vlucht aangemoedigd hebben. Uit zijn houding bleek dat zijn „apathie en voorgewende geheugenstoornissen deel uitmaakten van de reactie tegen de uiteindelijke vernietiging van de ideologie, die zijn ego gesteund had en aan welke hij nu het hoofd moest bieden met een ondraaglijke keus tussen het accepteren van een deel der schuld van het nazisme en het verwerpen van zijn Fuehrer".

Toen hij landde in Groot-Britannië, was zijn fantasie over zichzelf als held en vredestichter deerlijk geschokt. Hij toonde spoedig de symptomen van „een klassiek geval van vervolgingswaanzin", hetgeen culmineerde in twee pogingen tot zelfmoord, een op 15 Juli 1941, toen hij over de leuning van een trapportaal op de 1e verdieping wierp en de tweede in Februari 1942, toen hij zich stak met een broodmes. Er waren ook vage dreigingen van hongerstakingen geconstateerd.

Gedurende het Neurenbergse proces verklaarde Hess openlijk dat zijn geheugenverlies slechts was voorgewend, om het zijn aanklagers moeilijker te maken. Maar de doktoren houden vol, dat zulk een eenvoudige verklaring niet opging. Zij verklaren, dat de eerste „amnesia" (geheugenverlies) optrad, toen het het Duitse leger slecht verging, hetgeen vereiste tegen ondraaglijke werkelijkheid". Voorts was Hess gedurende deze tijd in staat terugkerende maagkrampen te vermijden, die hem aanzienlijk pijn veroorzaakten en een ander symptoom waren van zijn geheugenstoornis.

De psychiaters zien hem als een ego-centrische, verlegen en gesloten persoonlijkheid, in zijn jeugd onderdrukt doch vijandig jegens zijn vader, daarentegen toegewijd aan zijn moeder, lijdend aan een diep schuldgevoel en het onopgeloste probleem van een loopbaan, hetgeen leidde tot een onbestendige afwisseling tussen heroisch agressieve en hardnekkig vlijtige onderdanige levensbeelden, gevangen in de kolkende politieke stromen van zijn land.

Achterstand van een millioenen volk

Rijst en katoentjes beheersen het totaalbeeld

Tot nu toe hielden we ons bijna uitsluitend bezig met materieel technische vraagstukken, de huidige economische situatie in Indonesië betreffende, maar het zal wel zonder meer duidelijk zijn, dat dit weinig opwekkende „panorama" van verwaarloosde fabrieksinstallaties uitgebrande machine-hallen, weggevoerde of versmokkelde voorraden in een „landschap" staat, in een totaal verarmd landschap.

We moeten namelijk in ons betoog nog de mèns betrekken, de arbeidskrachten, die onontbeerlijk zijn voor de wederopbouw, het sociale milieu dezer arbeidskrachten, de massa van dit Indonesische millioenenvolk, waarvan drie-vierde op Java woont.

De achterstand in primaire levensbehoeften is voor dit volk zeer groot. Al lagen de verhoudingen voor de Oosterling met zijn veel lagere levensstandaard anders dan voor de Europeaan: men kan veilig aannemen, dat de voorraad textiel, de voorraad aan bijna dagelijks benodigde gebruiksvoorwerpen hier voor de oorlog in het gunstigste geval toereikend waren voor twee jaar, aldus 'De Maasbode'.

Hoe arbeidskrachten te werven?

Na de Japanse bezetting, na twee jaar republiek moeten op Java en Sumatra alleen al, ongeveer vijftig millioen mensen iets beters zien te krijgen voor de totaal versleten gonjevodden, waarmee zij hun naaktheid thans bedekken. Een achterstand over een verbruiksperiode van twee jaar moet worden ingehaald en al mag men de primitieve uitzet in voor-oorlogse waarde op slechts ƒ 15 per hoofd schatten, het moet geïmporteerd worden, en in de na-oorlogse prijsstijging zou het aan dollarwaarde reeds ongeveer twee maal zoveel kosten.

Er schijnt thans tien millioen yard katoen in voorraad te zijn. Dit cijfer wordt althans genoemd Wanneer het mogelijk zou zijn dit op regelmatige manier te distribueren zou van elke vijf mensen er één zo gelukkig zijn één yard katoen te krijgen. Maar een westers functionnerend distributieapparaat is hier niet door te voeren, prijscontrole evenmin: het gevolg is, dat in Singapore gekochte verbruiksgoedren reeds zes maal zo hoog geprijsd staan, wanneer ze bij de kleinhandelaar in Batavia worden aangeboden.

Het komt u misschien enigszins wonderlijk voor, dat een weliswaar primaire levensbehoefte als textiel tot een soort barometer van sociale rust en ordening wordt gepromoveerd, maar de Oosterse volkshuishouding is nu eenmaal veel primitiever van structuur en denken en „rijst en katoentjes" beheersen het totaalbeeld bijna volkomen.

Men kan zelfs, al klinkt dit zeer simplistisch, stellen, dat men nooit een evenwichtige toestand krijgen zal, zolang deze katoentjes en deze rijst niet gelijkmatig onder de hele bevolking zijn verdeeld, beter gezgd, zolang niet iedereen weer op de normale wijz in deze primaire behoeften kan voorzien.

Geplaatst in een machtspositie ver boven zijn capaciteit, had hij een aanhoudend gevoel van minderwaardigheid en innerlijk conflict, dat hem blijft beheersen in zijn cel in de Spandau-gevangenis te Berlijn, waar hij zijn straf tot levenslang uitzit.

Uit deze verarmde bevolking moet de ondernemer zijn arbeidskrachten recruteren. Hij is — minder op Java, meer in de buitengewesten — reeds hier en daar op vrij bescheiden, soms zelfs primitieve wijze gaan werken en exporteren. Zijn goederen krijgt hij uitbetaald tegen transfer-prijs (de officiële) maar bij het bepalen van de arbeidsonen zal hij rekening moeten houden met prijzen, die ver boven deze officiële koers uitgaan.

De productiekosten zullen dus als eerste gevolg veel hoger komen te liggen, zelfs wanneer men de enorme rehabilitatiebedragen buiten beschouwing laat. Hij betaalt voor de arbeidsprestaties zwarte koers en de lonen zullen zeker vier maal zo hoog, hier en daar zelfs tien maal het vooroorlogse peil bedragen.

Indien er tenminste arbeidskrachten te krijgen zijn en aansluitend op hetgeen we boven opmerkten over de voorwaarden voor een enigszins stabiele rustige volkshuishouding, is het duidelijk, dat deze voorwaarden voor betrekkelijk „ondernemingsautonome gebieden" eenvoudiger liggen dan voor Java.

Banka, Billiton en ook Sumatra's Oostkust hebben immers een bevolking, die voor het grootste gedeelte rechtstreeks bij de diverse ondernemingen betrokken is. Door tegenover hun arbeidsprestaties loon in natura te stellen, hun tweejarige achterstand in te halen, op basisprijzen van de officiële omrekeningskoers (bevolking en onderneming vormen daar immers een min of meer „autarchisch geheel") zijn zij wel „op te vangen".

Geheel anders en veel ingewikkelder ligt de situatie voor Java. Er is daar slechts ongeveer tien procent der bevolking rechtstreeks betrokken bij de ondernemingslandbouw.

Dit blijkt o.a. uit de totale exportwaarde dezer ondernemingslandbouwproducten, die voor Java met zijn 45 millioen mensen slechts ƒ 140 millioen of nog geen ƒ 4 per hoofd bedroeg, terwijl de export van bevolkingslandbouwproducten er slechts ƒ 42 millioen of nog geen gulden per hoofd opleverde. De buitengewesten staan er met hun resp. ƒ 117 millioen en ƒ 127 millioen wat potentiële mogelijkheden betreft, veel gunstiger voor. Omgerekend per hoofd is dit exportbedrag voor de veel minder dichtbevolkte buitengewesten namelijk veel hoger en de cijfers worden nog veelzeggender, wanneer men de totale uitvoercijfers neemt (dus ook tin, aardolie, etc. verrekent).

Dit cijfer bedroeg in 1939 ƒ 787 millioen waarvan de buitengewesten niet minder dan twee derde voor hun rekening namen en Java slechts één derde. Java heeft echter drie vierde van de Indonesische bevolking, zodat drie vierde slechts één derde van het totaal bedrag krijgt of ruim ƒ 6, terwijl de buitengewesten per hoofd ruim vijf maal zoveel (zij het dan natuurlijk slechts theoretisch in deze redenering) voor zich zelf kunnen claimen.

Wanneer Java, dat zich door zijn houding steeds meer isoleert, op zich zelf zou zijn aangewezen, zou de rehabilitatie der bevolking aldaar met uit export betaalde geïmporteerde goederen wel zéér langzaam gaan. Men bedenke slechts hoe voor de eerste en meest noodzakelijke rehabilitatie voorzichtig geschat per hoofd een voor-oorlogse waarde nodig was van ƒ 15, een bedrag thans waarschijnlijk in dollarprijs verdubbeld en „zwart" verachtvoudigd!

Java, voor de oorlog al bijna „quite" thans onder zeer zware oorlogsschadelasten gebukt, politiek nog steeds in beroering en gescheiden in twee elkaar tegenwerkende gedeelten, zal de eerste jaren een bijna bodemloze put blijken.

Voor 1946 bedroeg het totale exportcijfer van geheel Indonesië voor zover onder Nederlandse controle, ƒ 154 millioen voor 1947 werd het geschat op ƒ 275 millioen, doch tegenover dit laatste bedrag staat een importraming van niet minder dan anderhalf milliard, een bedrag dat overigens wegens deviezenmoeilijkheden waarschijnlijk niet gehaald zal worden.